

Lakivaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi korkeimmasta hallinto-oikeudesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta (HE 71/2015 vp): Asia on saapunut lakivaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hankejohtaja Petri Saukko, oikeusministeriö
- presidentti Pekka Vihervuori, korkein hallinto-oikeus

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Helsingin hallinto-oikeus
- Maahanmuuttovirasto

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan korkeimmasta hallinto-oikeudesta annettuun lakiin lisättäväksi uusi säännös päätösvaltaisesta kokoonpanosta turvapaikkaa ja kansainvälistä suojelua koskevassa sekä niihin liittyvässä oleskelulupaa tai maasta poistamista ja maahantulokieltoa koskevassa valituslupa-asiassa. Esityksen mukaan korkein hallinto-oikeus olisi päätösvaltainen myös kokoonpanossa, johon kuuluu kaksi jäsentä, jollei ratkaistavana olevan kysymyksen laatu edellytä kolmijäsenisen kokoonpanon käyttämistä. Kaksijäsenisessä kokoonpanossa käsitelty asia olisi siirrettävä laajemman kokoonpanon ratkaistavaksi, jos jäsenet eivät ole ratkaisusta yksimielisiä.

Esitys liittyy valtion vuoden 2016 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Turvapaikanhakijoiden määrä on kasvanut Suomessa merkittävästi vuonna 2015. Hakijoiden määrän kasvu aiheuttaa haasteita viranomaisille, mukaan lukien asioita ylimpänä muutoksenha-

Valiokunnan mietintö LaVM 1/2015 vp

kuasteena käsittelevälle korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Esityksessä on kyse nykyistä suppeamman kokoonpanon käytön mahdollistamisesta korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Uusi säännös koskee turvapaikkaa ja kansainvälistä suojelua sekä niihin liittyvää oleskelulupaa tai maasta poistamista ja maahantulokieltoa koskevia valituslupa-asioita.

Esitys perustuu korkeimman hallinto-oikeuden tekemään aloitteeseen. Lakivaliokunta pitää tätä myönteisenä. Käytännön toimijoiden tarpeiden ja ehdotusten huomioiminen on hyvä perusta toimiville uudistuksille. Lakivaliokunta katsoo, että uudistus ei vaaranna oikeusturvaa turvapaikkaa ja kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa. Säännöksen mukaan kaksijäsenisessä kokoonpanossa käsitelty asia on siirrettävä laajemman kokoonpanon ratkaistavaksi, jos jäsenet eivät ole ratkaisusta yksimielisiä. Uudistus lisää korkeimman hallinto-oikeuden tehokkuutta turvapaikkaa koskevien asioiden käsittelyssä. Tämä osaltaan lisää turvapaikkaa ja kansainvälistä suojelua hakkevien oikeusturvaa nopeuttamalla asioiden käsittelyä. Samalla uudistus tukee korkeimman hallinto-oikeuden mahdollisuuksia antaa jatkossakin riittävän joutuisaa oikeusturvaa muissakin sen käsiteltäväksi tulevilla asiaryhmissä. Lakivaliokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että valiokunta on lausunnossaan (LaVL 6/2015 vp) hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016 ja valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2016—2019 nostanut turvapaikka-asioiden osalta esille tarpeen joustavoittaa tuomioistuinten kokoonpanosäännöksiä, jotta turvapaikka-asioita voidaan käsitellä mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Lakivaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 71/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 12.11.2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Kari Tolvanen kok
varapuheenjohtaja Eva Biaudet r
jäsen Laura Huhtasaari ps
jäsen Katja Hänninen vas
jäsen Emma Kari vihr
jäsen Niilo Keränen kesk
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Suna Kymäläinen sd

Valiokunnan mietintö LaVM 1/2015 vp

jäsen Antero Laukkanen kd
jäsen Sanna Marin sd
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd
jäsen Tom Packalén ps
jäsen Antti Rantakangas kesk
jäsen Ville Tavio ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mikko Monto